

LARRY

UTGIVEN AV RIKSFÖRENINGEN FÖR LARYNGEKTOMERADE

NY TESTRESA
BEVILJAD
se sid 3

FRÅN FN

Föreanta nationerna har avgivit en resolution om handikappades rättigheter. I en deklaration erinras om och understryks den handikappades rätt till likställdhet med icke handikappade såväl juridiskt som socialt i alla FN:s medlemsstater. Där sägs bl.a. följande:

Handikappade personer skall:

- åtnjuta alla rättigheter inskrivna i denna deklaration. Dessa rättigheter skall tillförsäkras alla handikappade personer utan något som helst undantag och utan skillnad eller diskriminering på grund av ras, hudfärg, kön, språk, religion, politiska eller andra åsikter, nationellt eller socialt ursprung, ekonomisk status, födsel eller annan situation gällande vare sig den handikappade själv eller hans eller hennes familj.
- ha rätt till medicinsk, psykologisk och funktionsbefrämjande behandling, inkluderande proteser och ortoser, medicinsk och social rehabilitering, undervisning, yrkesutbildning, arbetsvård, träning och rehabilitering, hjälp, råd, arbetsförmedling och annan service som gör det möjligt för dem att maximalt utveckla sina färdigheter och sin förmåga och påskynda social integrering eller återanpassning.
- ha rätt till ekonomisk och social säkerhet och en godtagbar levnadsstandard. De har rättighet att, med hänsyn till sin förmåga, erhålla och behålla arbete eller att engageras i en nyttig, produktiv och lönande sysselsättning och att få medlemskap i arbetsorganisationer.
- ha rätt till hänsynstagande till deras speciella behov vid ekonomisk och social planering på alla nivåer.
- skyddas mot utnyttjande, regler och behandling av diskriminerande, skymflig eller nedsättande natur.
- ha möjlighet att få tillgång till kvalificerad rättslig hjälp när sådan är oundgänglig för att skydda deras person och egendom.

Om rättsliga åtgärder vidtas mot dem skall den lagliga procedur som tillämpas ta full hänsyn till deras fysiska och psykiska tillstånd. Handikapporganisationer bör med fördel konsulteras i alla fall som har att göra med handikappade personers rättigheter.

Handikappade personer, deras familjer och deras organisationer och samfund skall på lämpligt sätt utförligt informeras om de rättigheter som omtalas i denna deklaration.

KOMMER — KOMMER EJ

Raskens Ida sa »En ska aldrig räkna ut nått' i förväg». Det är en värdering som gäller även oss. Efter att vår riksorganisation varit verksam, i nuvarande utformning, i fyra år så har vi lyckats organisatoriskt och administrativt att bygga upp vår organisation. Vi har också lyckats presentera vårt handikapp som för fyra år sedan var rätt okänt.

Vad som inte lyckats är att ge den laryngektomerade bättre hjälpmedel. Inte ett enda tekniskt hjälpmedel för vårt handikapp har på de senaste fyra åren kommit oss till del. Pengar har anslagits för framtagande av prototyper, men att föra dem i marknaden samt att få dem godkända för statsbidragsberättigande, är nästan omöjligt, då skyller alla på alla.

Jag tror att det finns minst 10 olika typer luftfuktare i marknaden. Under vinterhalvårets kalla dagar ligger luftfuktigheten såväl utomhus som inomhus och då framför allt i lägenheter med centraluppvärmning på för låg nivå. Minst fyra år har tekniska expertisen inom handikapprörelsen haft, för att försöka bestämma vilken luftfuktare, av dem som finns i marknaden, som kan rekommenderas för en laryngektomerad.

En sådan enkel sak, som att prova luftfuktaren i samarbete med de laryngektomerades organisation, synes vara ett så djävult grepp att en handikappad säkert blir chockad.

Vad som än sker, ja inte är det något positivt.

Ibland önskar man att den man talar med om tekniska hjälpmedel det må vara, som i vårt fall luftfuktare, talförstärkare eller bokstavstelefon bättre kunde förstå våra problem och fatta snabba beslut.

Många av oss laryngektomerade trodde på snabba lösningar när det gäller något som ger stor hjälp för en handikappad, men Ida, hon visste hon.

Blyger

TANDVÅRDSBEHOV

Socialstyrelsens arbetsgrupp för utredning om patientgrupper med särskilda tandvårdsbehov som påbörjade sitt arbete i maj 1974 har i rapport 1976.02.21 omfattande »Kartläggning av patientgrupper som genom handikapp eller allmänsjukdom åsamkas tandskador på ett direkt eller indirekt sätt» framhållit när det gäller tandsjukdomar och tandvårdsproblem i samband med laryngektomi

»Det förefaller högst osannolikt att operationen skulle ge sekundära följder för munstatus. Däremot kan ett gott tandstatus vara av betydelse för laryngektomerades möjligheter att åstadkomma begripligt tal genom rapljud. Avtagbara proteser medför därvid extra svårigheter. Sådana proteser bör om möjligt undvikas, varför vidgade indikationer för fasta proteser (broar) kan bli aktuella. Allmänt bör tandvården inriktas på att bibehålla de egna tänderna i funktionellt godtagbart skick, varför förutom kontinuerlig reparativ vård även förebyggande åtgärder blir av primär betydelse.»

och när det gäller tandstatus betydelse för inlärd ljudbildning

»Sannolikt medför operationen inte ökad frekvens av tandsjukdomar. Bettets bevarande genom profylaktiska och reparativa åtgärder har extra stor betydelse. Avtagbar protes skall om möjligt undvikas, vilket kan medföra vidgade indikationer för fasta broar.»

C.B.

NY TESTRESA

Vår testresa i februari 1975 gav, p.g.a. det onormalt varma och fuktiga vädret både vid avresa och hemkomst, icke svar på frågan hur en laryngektomerad påverkas av en 14 dagars vistelse i varm och fuktig luft i förhållande till sträng kyla och torr luft såväl vid avresa som återkomst.

Det ansågs önskvärt att göra ytterligare en testresa och RLE har efter framställan erhållit anslag för en kompletterande testresa.

Den laryngektomerade som är intresserad att medfölja på den planerade testresan januari/februari 1977 kan ifylla anmälningsblanketten här nedan och före den 1 oktober 1976 insända den till RLE, Box 6135, 102 33 Stockholm.

Av inkomna anmälningar uttages sedan ca 20 stycken, jämnt fördelade över hela landet. De som deltog i testresan 1975 kan *icke* komma ifråga.

Deltagare i testresan betalar själv 1/3 av reskostnaden i vilken ingår flyg tur och retur alternativt Stockholm, Göteborg eller Malmö samt halvpension i lägenhetshotell.

Önskar deltagare medtaga anhörig betalar denne fullt pris.

C.B.

Jag anmäler mig till testresa 1977.		
Personnummer	Förnamn	Efternamn
Adress		
Postnummer	Postadress	
Medlem i	Avdelningen	
Kryssmärkning:		
☐		
Önskar medtaga anhörig.		
Insändes senast den 1 oktober 1976 till:		
RLE, Box 6135, 102 33 STOCKHOLM		

NYA FUNKTIONÄRER

Ordföranden i Lund-avdelningen, Tage Hansson, avled den 5 maj 1976 efter en tids sjukdom. Tage har varit Lund-avdelningens ordförande från dess tillkomst 1974 och det är till stor del hans förtjänst att avdelningen i Lund på så kort tid blivit en av de största i RLE. Tage var också uppmärksam för sitt särdeles fina matstrupstal. Såvitt bekant var han den ende laryngektomerade i landet som kunnat lära sig sjunga. Vi saknar honom.

Ordförandeposten i Lund övertas tills vidare av Gösta Gylldenius.

I Gävle har Uno Nordin lämnat över klubban till Siv Baglien, som därmed blir vår första kvinnliga avdelningsordförande.

Uno Nordin är en av pionjärerna inom RLE. Han var med från starten i Stockholms-avdelningen 1968 och blev sedan ordförande i Gävle, när den avdelningen bildades. Vi tackar Uno för hans energiska arbete i Gävleavdelningen, som genom sin stora geografiska spridning ställer speciella krav. Tack Uno!

TELEFONFÖRSTÄRKAREN

Televerkets telefonförstärkare för röstsvaga, som finns inbyggd i en vanlig telefonlur, och som omnämns i LARRY dec. 1975 håller nu på att installeras hos ca 75 laryngektomerade.

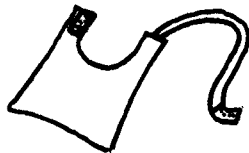
Den förstärker automatiskt svagt tal och har visat sig mycket lämplig för matstrupstalare. Personer som använder röstgenerator t.ex. Servox har emellertid ingen nytta av förstärkaren.

Om Du är intresserad av att få en telefonförstärkare ta kontakt med närmaste foniatriska avd. eller logopedmottagning.

Frågan om statsbidrag avgörs troligen under juni månad i år och förstärkaren väntas bli bidragsberättigad. Ansökan om sådant bidrag görs automatiskt av den foniatriska avdelningen som tagit emot Din beställning.

STOMASKYDD

Av flerdubbelt vitt tyg med karborrslås. *Pris kr 12:--*. Säljes genom Carl Aspling, Svartågatan 27, 573 00 Tranås, tel. 0140/129 47.

AFORISMER

- Varför vara besvärlig när man med en liten smula omsorg kan bli fullständigt omöjlig.
- Folk som har tid över, tillbringa den ofta hos andra som inte har det.
- När Du vänner väljer, välj då en vän som i med och motgång känner Dig igen.

INFÖR RIKSMÖTET

1976 års riksmöte är det tredje i ordningen sedan Riksföreningen ombildades 1972. Mötet hålls 11 sept. i Göteborg.

Inför riksmötet kan det vara på sin plats att se tillbaka på den gångna tvåårsperioden och vad som hänt sedan vi träffades i Tranås på -74-års riksmöte.

Kursverksamheten har varit livlig. Sålunda har veckoslutskurser i organisationskunskap hållits i Nässjö, Lidingö och Nynäshamn. Talkurser för matstrupstalande har hållits i Gävle, Stockholm, Linköping och Örebro och är under planering i Göteborg.

Riksföreningen har hyrt en expeditjonslokal på David Bagares Gata 3 i Stockholm.

Försöksverksamhet med bokstavstelefon för tal- och hörselskadade (meddelandet skrivs ned på skrivmaskin och blir synligt på en bildskärm hos mottagaren) har pågått i tre månader med tre medverkande från RLE.

Tekniska Högskolan i Stockholm har presenterat den slutgiltiga prototypen till talförstärkaren i bröstficksformat till glädje för matstrupstalande.

Televerket har börjat leverera sin mikrofonförstärkare för röstsvaga. Se vidare under rubriken »Telefonförstärkaren».

I samarbete med Riksföreningen mot cancer har gjorts en broschyr i första hand avsedd för den som skall laryngektomeras och dennes anhöriga. Broschyren kommer troligen att kunna finnas för distribution i samband med riksmötet.

LARRY har utkommit med fyra nummer och ökat i omfång.

Nordisk kongress har hållits i Finland med representanter från nordens LE-föreningar.

En hälsoresa – testresa – till Kanarieöarna har arrangerats med 16 laryngektomerade. En ny testresa kommer. Anslag har beviljats från Allm. Arvsfonden. Anmälningstalong finns på annan plats i denna tidning.

RLE har fått representanter i HCK:s och ABF:s styrelser och i Statens Handikappråds referensgrupp. RLE medverkar också i flera av HCK:s arbetsgrupper.

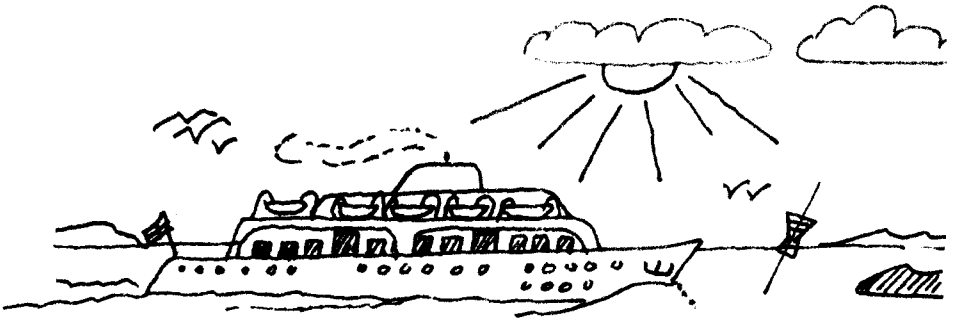
Under den innevarande riksmötesperioden som således slutar 11 sept. fungerar Curt Bengtsberg, Stockholm, som ordförande både i styrelsen och dess arbetsutskott. Logoped Britta Hammarberg, Stockholm, är sekreterare. Kassör är Carl Aspling, Tranås, som avslöste Sture Linder, Stockholm, när denne avgick p.g.a. sjukdom vid senaste årsskiftet.

Ingen av de ovannämnda ställer upp för omval för den kommande perioden. Man får förstå dem. Det är ett tungt jobb att dra lasset i en förening med så få aktiva som RLE. Och vi andra kan bara tacka dem för den goda insats de redan gjort.

Föreslagna ersättare är Harald Ryfors, Göteborg, ordförande, Siv Baglien, Ljusne, kassör, och Rolf Fischer, Stockholm, sekreterare. Vem som slutligen väljs avgörs förstås på riksmötet.

Förutom valen har riksmötet ett flertal motioner och förslag att behandla.

Den allmänt ökade aktiviteten inom Riksföreningen gör att vi ser fram mot ett givande riksmöte i höst.

LYCKAD UTFLYKT

Stockholmsavdelningen gjorde en 24 timmars utflykt till Åland med *Anedin-linjen* den 25-26 maj. Avresa från Skeppsbron 20.00, ankomst till Mariehamn 02.30.

Vädret var halvdant men det var uppehåll och varmt inombords med många glada människor och hög stämning. Ett trettiotal medlemmar deltog.

Populära aktiviteter i Mariehamn under 11-timmarsuppehållet var förutom shopping besök på segelfartyget *Pommern* och på *Sjöfartsmuseet*. Servicen ombord var påfallande bra. Trevligt bemötande, god mat, billig dricka, bra dansorkester med artispuppträdande och dessutom fanns ju sedvanliga möjligheter till skattefria inköp. Enda negativa upplevelsen var att flera av hytterna var trånga.

I biljettpriset 50:—★ ingick: resa med hyttplats i tvåpersonshytt, smörgåsbord under ditresan, övernattningsombord, frukost och lunch (oxfile!) andra dagen. Vi hörde ingen som inte hade lust att göra om resan en annan gång.

★ Priset 50:—/person gäller för sällskap om minst 20 personer. Ordinarie pris är några kronor högre.

BLI MEDLEM! STÖD VÅRT ARBETE!

Du som vill veta mer om RLE eller vill bli medlem kan ta kontakt med närmaste lokalavdelning. Vem som vill kan bli medlem. Sätt in 25:— på postgiro nr 85 17 54 - 2 och Du är stödjande medlem.

Kontaktmän för lokalavdelningarna:

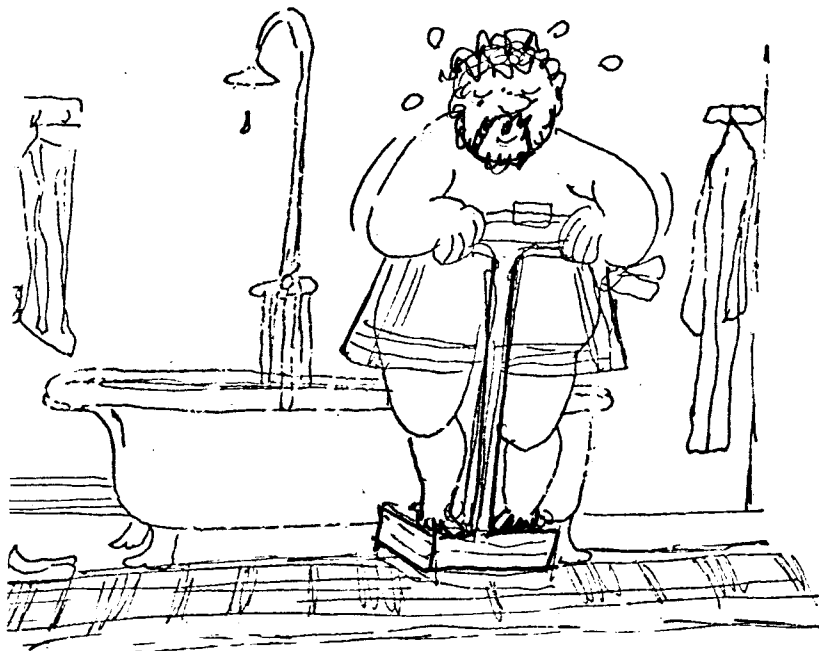
Gävle: Siv Baglien, Industrivägen 5, 820 20 Ljusne	tel. 0270/686 32
Göteborg: Eric Slättberg, Vårslevä 63, 436 00 Askim	tel. 031/28 19 01
Linköping: Carl Aspling, Svartågatan 27, 573 00 Tranås	tel. 0140/129 47
Lund: Gösta Gylldenius, Valldammsg. 6, 231 00 Trelleborg	tel. 0410/123 76
Stockholm: Walfrid Elmgård, Sandfjärdsg. 93, 121 69 Johanneshov	tel. 08/81 66 86
Uppsala: Nore Bäckman, Vikingagat. 50, 753 34 Uppsala	tel. 018/10 29 34
Örebro: Arne Folkerman, Västmannagatan 9, 703 42 Örebro	tel. 019/11 46 45

LARRY
ges ut
juni och
december

Ansvarig utgivare: Curt Bengtsberg
Redaktör: Rolf Fischer
Tidningens adress: Mönjestigen 23

141 44 HUDDINGE Tel. 08/711 22 03

VIKTIGT !

Gubben är fet
— så tro den som vet
att allt ni får i er
är kalorier.

Många och små
smyger dom på
tills haka och häck
dallrar av späck.

Vägen slår fel
kan ALDRI va hel

— Oj, kära nån
den visar ett ton.

Här ska det bantas
så magskinnnet torkar

— men först ska jag äta
mej mätt — så jag orkar.

Fi

JA — TILL SKATTEBEFRIELSE

Det måste vara riktigt att ge skattebefrielse för andra ideella föreningar än de, vilkas verksamhet syftar till att främja medlemmarnas rent ekonomiska intressen, skriver HCK. Villkoret för skattebefrielse är att föreningen har ett allmännyttigt ändamål och bedriver en allmännyttig verksamhet.

Ett särskilt problem uppstår för föreningar som bedriver kommersiell verksamhet för att finansiera sin allmännyttiga verksamhet som intresseorganisation. Utredningens förslag beträffande beskattning av föreningars inkomster i detta avseende är oklart, och HCK kräver att handikappföreningar, som uppbär samhällsstöd för sin verksamhet, inte ska beskattas för övriga inkomster, som går till finansiering av verksamheten.

”Detta är vårt program för trygghet och rättvisa åt handikappade. Det är antaget av den socialdemokratiska partikongressen och utarbetat i samarbete med de handikappades egna organisationer. Beställ ditt exemplar från socialdemokraterna.”

Sven Aspling, socialminister

Rubrikerna i programmet:

- Många är handikappade
- Förebyggande insatser, rehabilitering
- Arbete, bostäder, kommunikationer, fritid
- Ekonomisk trygghet, social service, utbildning
- Handikapporganisationerna och samhället

Programmet finns även som talbok.

ABF gör en studiehandledning och ordnar studiecirklar om programmet.

Ja, sänd mig gärna socialdemokraternas program **”Trygghet och rättvisa åt handikappade”**.

Sänd mig dessutom socialdemokraternas aktionsprogram inför valet den 19 september.

NAMN

ADRESS

POSTADRESS

TELEFON

Sänd talongen till Socialdemokraterna,
105 60 Stockholm